

GAZETA LWOWSKA.

Z Dodatkiem tygodniowym i Dziennikiem urzędowym codziennym, tudzież Rozmaitościami co Srody, kosztuje w prenumeracie: Bez pocztu: kwartalnie 3 złr. 45 kr., miesięcznie 1 złr. 20 kr. Z pocztą: kwartalnie 4 złr. 30 kr., miesięcznie 1 złr. 35 kr. — Inscrypcja od wiersza w półkolumnie (drukem garmont) po raz pierwszy 4 kr., następnie po 2 kr. m. k.

Reklamacye są wolne od opłaty pocztowej.

PRZEGŁAD.

Monarchya Austriacka. — Hiszpania. — Anglia. — Francya. — Szwajcarya. — Włochy. — Niemce. — Rosya. — Księstwa Naddunajskie. — Turcya. — Azja. — Afryka. — Z teatru wojny. — Doniesienia z ostatniej pocztu. — Kronika.

MONARCHYA AUSTRIACKA.

Sprawy krajowe.

Lwów, 3. sierpnia. Jego Cesarzewiczowska Mość Najdosłojniejszy Arcyksiążę Karol Ludwik wyjechał dnia 30. lipca po południu ze Lwowa w podróż na Bukowinę, przybył dnia 31go czerwca o godzinie pół do szóstej po południu w najpożądanym zdrowiu do Stanisławowa, gdzie Go z uszanowaniem przyjmowały władze cywilne i wojskowe wraz z duchowieństwem. Do stołu Jego Cesarzewiczowskiej Mości mieli zaszczyt być wezwani oprócz przełożonych władz cywilnych i wojskowych, tudzież proboszczów miejscowych, także właściciele ziemscy Wni Zurkowski i Antoni Mysłowski. Nazajutrz po wysłuchaniu mszy św. raczył Jego Cesarzewiczowska Mość o godzinie dziewiątej zwiedzić c. k. władze i sąd kryminalny, poczem zrobił wycieczkę do Tłumacza, by zwiedzić tamtejszą fabrykę cukru, a na noc powrócił do Stanisławowa.

(Nowiny dworu.)

Doniesienie niektórych dzienników paryskich, że Jego Cesarzewiczowska Mość Arcyksiążę Ferdynand Maksymilian z cesarską eskadrą (liczącą 12 okrętów wojennych) wylądować ma wkrótce w Tulonie, niepotwierdza się. Według ostatnich wiadomości, był Jego Cesarzewiczowska Mość w Alexandryi i zamierzał udać się z tamąd do Kairu.

(Cholera w prowincjach włoskich.)

Gazzetta ufficiale di Milano z 25. lipca donosi: Z prowincyi weneckich wdarła się cholera szlakiem głównych dróg lądem i wodą do Lombardyi. W ten sposób dotknęła z jednej strony gminy w Peschiera i Brescia, a z drugiej wszystkie wzdłuż kolei żelaznej leżące włości: Pawię, Borgo ticino i t. d. Po dzień 15. lipca było w całej Lombardyi 551 przypadków, które teraz na 2228 urosły, a mianowicie w prowincyi Medyolanu 23, Brescii 1467, Bergamo 191, Mantuy 328, Komo 56, Kremonie 43, Lodi 9, w Pawii 111. — Wszędzie przedsięwzięto najskuteczniejsze środki ku śpiesznej pomocy chorym, umieszczeniu ubogich w osobnych szpitalach, ku odosobnieniu, czyszczeniu, jak dalece umiejętność lekarska tego wymaga i co doświadczenie okazało stosownem.

Brescia nie miała urzędników sanitarności. Na wezwanie namiestnictwa, natychmiast udało się dobrowolnie pięciu lekarzy dla niesienia pomocy. Oby Opatrzność uwieńczyła najlepszym skutkiem tę staranność naszych publicznych władz i to poświęcenie się urzędników sanitarności. Miasto Medyolan dotychczas jeszcze wolne jest od zarazy. Od 11. czerwca zachorowało tylko trzy osób, które przybyły z miejsc zarażonych.

W Ankonie zmniejszyła się po dzień 15. b. m. tak dalece cholera, że ją wkrótce można będzie uważać za zgaśniętą.

Hiszpania.

(Bezzasadne pogłoski o legii hiszpańskiej. — Spokój przywrócony.)

Z **Madrytu** piszą z 26. lipca: „Mówią znowu, lecz całkiem bezzasadnie, o nowem wezwaniu ze strony Francyi względem utworzenia legii hiszpańskiej przeznaczonej do Krymu. — Buntownicy z bandy braci Hieros błagają o łaskę. — Spokój panuje wszędzie.”

(Położenie i duch panujący w Hiszpanii przy zamknięciu Korteżów.)

Journal des Debats wyjaśnia położenie Hiszpanii po zamknięciu sesyi Korteżów i kończy artykuł temi słowy:

„Najbardziej zaś powinno to uspokajać przyjaciół Hiszpanii, że w miarę jak zaufanie publiczne odwracało się od Korteżów, ozywiał się coraz bardziej duch monarchiczny. Widocznie odbywa się zbawienna reakcja na korzyść Królowy; naród przekonuje się coraz więcej, że władza Królowy jest najlepszą ręką porządku i bezpieczeństwa, i zaczęto przemawiać znowu z uszanowaniem o monarchii i osobie, która ją reprezentuje, co więcej dawano się nawet z tem słyszeć, że Królowa przy pomocy marszałków Espartera i O'Donnella musi wiedzieć lepiej niż Korteży, jakich instytucyi potrzeba

Hiszpanii. Hiszpania przyjąłaby je z wdzięcznością. Prawda, że od kilku dni rozmawiają w Madrycie publicznie o konieczności tymczasowej dyktatury. Wszystkie dzienniki zajmują się tem, jestto kwestya należąca do porządku dziennego. Kiedy zaś kwestyę taką stawiają publicznie, może rozstrzygnięcie jej bardzo prędko nastąpić. I w istocie niedziwiliby nas to wcale, gdyby wkrótce zaproponowało ministerium Królowej rozwiązanie Korteżów, a zarazem przywrócenie konstytucyi z roku 1837, któraby w jednogłośnie przyzwoleniu narodu znalazła nową sankcyę. Teraźniejsze zakłócenie opinii publicznej przypisać trzeba jedynie błędom zgromadzenia konstytucyjnego. Ono zakwestyonowało wszystko, jak gdyby to zawisło od jego woli, wstrzymać życie ciała społeczeńskiego, ono zatrzymało świat cały, zagrażając licznym i przeważnym interesom, ono nakłonił zamknąć rząd w kole niemożliwości, z którego musi wyjść koniecznie i za jaką bądź cenę. To każdy widzi jasno, każdy przyznaje i powtarza. W tem jednym tylko jeszcze waha się opinia publiczna, komu przyznać dyktaturę, czy marszałkowi Esparterowi, czy generałowi O'Donnellowi. Zapomniano jednak o tem, że dyktatura nie da się pogodzić z władzą Królowy, i że obok Królowy mogą stać tylko odpowiedzialni, zawiśli od tronu ministrowie. Królowa wie, że może polegać na poświęceniu obudwu marszałków, i przekonana jest, że poświęcenie to jej niezawiedzie. Marszałkowie wiedzą także, że Królowa pokłada w nich całe swe zaufanie, i jeżeli zachodzi pomiędzy nimi jaka rywalizacya, to pewno wypływa ona tylko z miłości ojczyzny i z chęci służenia jej jak najlepiej.

Jeżliby rząd dla ocalenia Hiszpanii, powrócił jej liberalną konstytucyę, której przez siedm lat używała, zamiast tej, której nie chciało lub nieumiało jej dać zgromadzenie konstytucyjne, tedy łatwo być może, że kraj pochwaliłby tę restauracyę i błogosławił za to Królowej i jej ministrom, którym zawdzięczałby to dobrodziejstwo.”

Anglia.

(Omer Basza nie składa komendy.)

Na posiedzeniu Izby niższej z 27. lipca oświadczył lord Palmerston w odpowiedzi na pytanie sir Joh. Walsh'a, że Omer Basza udał się wprawdzie do Konstantynopola dla rozmówienia się z rządem tureckim o rozmaitych kwestyach wojskowych, lecz że bynajmniej nie myśli złożyć swej komendy. (W. Z.)

(Kwestya spadku korony duńskiej na Rosyę.)

Prezydent konferencyi toczących się w Birmingham w sprawach zagranicznych, otrzymał list hrabi Malmesbury, który i Gaz. Wiad. przynosi:

„Miałem zaszczyt otrzymać Pańskie zaproszenie na konferencyę w Birmingham na dzień 17., 18. i 19. lipca.

Obecnym być nie mogę; lecz że Pan żądasz, ażebym Mu wyraził wszystko co do powyższego roztrząsania rzeczy by posłużyło, więc nie waham się nadmienić, że zapadła na dniu 6. lipca rezolucya pod względem Duńskiego traktatu z dnia 8. maja 1852, jest oparta na zupełnie błędnem ocenieniu kwestyi i wypadków.

Niesłusznem jest twierdzenie, że ten traktat zapewnia Rosyi sukcesyę Danii, Sundu i Szlezwig-Holsztynu. Rosya nie uzyskała na teraz ani na przyszłość żadnych praw, którychby już przed traktatem nie posiadała. Korona Danii ma teraz czterech żyjących sukcesorów męzkich.

Traktat przepisuje, ażeby na przypadek przyszłego wygaśnięcia, zobowiązali się wysocy Kontrahenci, to jest Austrya, Prusy, Rosya, Anglia, Francya i Szwecya mieć wzgląd na każdą propozycyę, jaką im Król Danii później uczyni, w myśl zabezpieczenia następstwa tronu na zasadzie integralności monarchii duńskiej.

Jeżliby kiedy nastąpił taki wypadek, tedy wysocy Kontrahenci zgromadzą się na nowo, dla uregulowania następstwa tronu Danii; pozostawiam więc własnemu Pańskiemu zdaniu, czy to być może, ażeby wszystkie pięć mocarstw, które wraz z Rosyą podpisały traktat z dnia 8. maja, ujrzwały się w położeniu zaświadczania, czy Rosya jako szef domu Holsztyn-Gottorpskiego całą Duńską monarchię do swoich państw przyłączyć może.”

Francya.

(J. M. Cesarstwo spodziewani wkrótce z powrotem. — Okólnik do prezydentów sądu przysięgłych przy wystawie paryskiej.)

Monitor donosi z Biaritz z dnia 27. lipca: Ich Mość Cesarstwo są zupełnie zdrowi. Powrót Ich Cesarzowskiej Mości nastąpi wkrótce.

Paryż, 24. lipca. Książę Napoleon jako prezydent cesarskiej komisji wystawy i rady prezydyalnej, wydał następujący okólnik do prezydentów klas przysięgłych sądów międzynarodowych:

Przepisy dekretu z dnia 10. maja 1855 względem nagród, jakie przyznawać mają sądy przysięgłych są jasne, domagam się więc pomocy Panów, ażeby ściśle ich zastosowanie w Waszej klasie i grupie zabezpieczyć. Mianowicie względem propozycji do złotego medalu, uważanego za wielki medal honorowy, jest rzeczą największej wagi, ażeby sąd przysięgłych trzymał się ściśle przepisów dekretu. Wielkie, bardzo kompletne albo bardzo nauczające zbiory — albo stanowiące wyjątek ukończenie produktów — albo w wysokim stopniu słuszną ceną — albo bardzo ważne odkrycia w zastosowaniu przemysłowym — są jedyne zalety, które mogą upoważnić do złotego medalu. Wszelki wzgląd na pochodzenie lub narodowość, wszelka pamięć o dawniejszych nagrodach muszą sędziowie pominąć przed otworzoną w tej chwili kompetencją. Również uwodzić się nie będzie przypadkowymi produktami siły, które nie są objawieniem regularnej i zwyczajnej fabrykacji lub wypadkiem nowego odkrycia rzeczywiście i ważnego postępu przemysłowości.

Jedyna okoliczność, która może utrudnić sąd przysięgłych, jest ta, gdzie może zająć wątpliwość, komu przyznać złoty medal, jeżeli pewna liczba fabrykantów osiągnęła tak wysoki stopień doskonałości, że żaden z nich nie przedstawi coś szczególnego, a tem samem nad drugimi nie otrzyma pierwszeństwa. W tym szczególnym przypadku, na który pożyteczna jest zwrócić wpoprzód swoją uwagę, należy przyznać złoty medal grupom przemysłowym, do których należą ci właściciele przedmiotów przemysłowych, a w sprawozdaniu sądu przysięgłych będą wyrażone specjalnie imiona tych fabrykantów, których zasługa ogółowa zjednała dla swej grupy tak wysokie odznaczenie. Chciej Panie Prezydencie zakomunikować ten list członkom sądu przysięgłych Swojej klasy i wezwij ich, by się przejęli tą myślą, ażeby zachować nagrodom całą wartość przynależną, utrzymać między wszystkimi klasami sądów przysięgłych zgodność w wyroku i zapobiedz wszelkim niedogodnościom, jakiego niezawodnie wyniknęły ze zboczenia przez radę prezydyalną od owego wotum nagrody, któreby postanowionym przez cesarską komisję prawdom ściśle nie odpowiadało.

Szwajcarya.

(Sejm federacyjny zamknięty. — Usiłowania względem zagodzenia spraw między kościołem a państwem. — Ogłoszenie towarzystwa wystawy amerykańskiej.)

Szwajcarski sejm federacyjny został zamkniętym na dniu 25. lipca, gdy obie rady zgodziły się co do spornych punktów, a rada stanowa ze swej strony potwierdziła traktat wydawania zbrodniarzy z Austrią i amnestię za zakłócenia wyborów w Tesynie.

Rada rządowa uwiadomiła radę państwa w Fryburgu co do kwestji przywołania do kraju biskupa Marilley, że jak na teraz nie może nie w tej sprawie postanowić. Rezolucją wielkiej rady w Fryburgu z 19. maja r. b. otrzymała sprawa ta nowy obrót, a mianowicie przyszło do urzędowych negocjacji względem wzajemnego porozumienia się. Rządu berneńskiego jest zresztą życzeniem, by radzie państwa w Fryburgu powiodło się zaspokoić Kanton pomysłem załatwieniem tej sprawy; rada rządowa przyczyni się z swej strony do wszystkiego, cokolwiek tylko mogłoby przywrócić pokój między państwem i kościołem w kantonie fryburskim.

Z Genewy donoszą: Jeden z kupców tutejszych otrzymał pismo następujące: „Z wielkiem ubolewaniem donoszę panu, że stowarzyszenie wystawy z całego świata w Nowym-Jorku ogłosiło kredę i nie może przedmiotów wystawy przysłanych z Europy odesłać na powrót własnym kosztem, do czego pierwotnie się zobowiązało. Oznajmiam więc panu, byś przesłał na czyjekolwiek ręce spis przedmiotów swych znajdujących się na wystawie w Nowym Jorku, lub kazał je sprowadzać własnym kosztem.“ (Zeit.)

Włochy.

(Choroby epidemiczne ustają. — O morowej zarazie nie niewiedzą. — Eksplozja.)

Ankona, 12. lipca. Cholera ustała już w mieście, tylko w okolicy wydarzyło się jeszcze kilka wypadków tej słabości. W ogóle gąsnie już zaraza w Romagne. Przybyły dziś z Grecji paropływ niewie nic o zarazie orientalnej w Albanii, zaczęła potrzebą jeszcze oczekiwać potwierdzenia tej wiadomości.

Podług doniesienia w dziennikach piemonckich wydarzyła się eksplozja w fabryce kapsli w Neapolu, przyczem 13 osób zginęło, a 25 zostało ciężko rannych.

Niemce.

(Zamiar starobawarskiej szlachty utworzyć korporację szlachecką. — Blücher w legii angielskiej nie jest książę. — Dziennik katolicki Volkshalle, wychodzący ma nadal z zmianą tytułu. — Br. Salomon Rothschild umarł.)

Z Mnichowa donoszą pod dniem 26. lipca: „Jak w Hesji, Westfalii i nad Renem zamysła także starobawarska szlachta utworzyć korporację szlachecką (jakto już raz proponował deputowany Link w drugiej izbie rozwiązanego sejmku), „by ściślej połączyć posiadającą dobrą szlachty zabezpieczyć interesu tego stanu od wpływu szkodliwych i niszczących tendencji.“ W Straubing odbyło się w tym zamiarze zgromadzenie szlachty z Niższej Bawaryi na dniu 22. lipca.“

Do *N. Pass. Ztg.* piszą z Straubinga pod dniem 22. lipca: „Dziś odbyła się tu za staraniem radcy państwa Niethammer konferencya szlachty posiadającej dobrą w okolicy tutejszej względem

podjęcia budowy kolei żelaznej z Mnichowa do Straubinga na koszt prywatny.“ *Landsh. Ztg.* donosi zaś: „Być może, że i o tej sprawie rozmawiano, ale głównym celem zgromadzenia było, o ile nam wiadomo, utworzenie korporacji szlacheckiej, by przez ściślejsze połączenie szlachty posiadającej dobrą ziemskie ułatwić rozwój instytutu szlacheckiego i ochronić interesu tego stanu od wpływu szkodliwych i niszczących tendencji. Niższobawarska szlachta idzie w tem za przykładem szlachty w Hesji, Westfalii i nad Renem.“

Niedawno donosiły niektóre dzienniki jako szczególne zdarzenie, (ob. nr. 160 G. L.) że niejaki Karol Blücher, „wnuk księcia Blüchera z Wahlstatt“, zaciągnął się do angielskiej legii cudzoziemskiej. Przeciw temu doniesieniu odzywały się z kilku stron głosy powątpiewania, ale żaden z nich nie był dostatecznie uzasadniony. Nie od rzeczy więc będzie podać tę niezawodną wiadomość, że ów pan Blücher niejestto ani wnuk ani w ogóle krewny sławnego s. p. wodza, którego prawdziwy wnuk, hrabia Gebhardt Blücher, osiadł jak wiadomo od dawnych lat już w Austrii, na Szlązku w pobliżu Opawy.

Zakazany w Kolonii dziennik *Deutsche Volkshalle* będzie wychodzić w Frankfurcie, ale pod innym napisem. Były redaktor Dr. Eickerling zjechał do Frankfurtu z częścią członków redakcji i wszedł w układy względem wydawcy. W sprawach kościelnych pozostanie dążność dziennika ta sama (katolicka), zaś program polityczny ma być umiarkowańszy. Tak pisze *Gazeta powszechna*. (Wiadomość tę zbija *Franf. Pst. Ztg.* jako bezzasadną.)

Do Frankfurtu nadeszła dnia 28. lipca depesza telegraficzna z Paryżu z doniesieniem o śmierci barona Salomona Rothschilda. Tę depeszę ogłasza *Frankfurter Journal*.

Rosya.

(Reskrypt cesarski do księcia Gorczakowa i Titowa.)

Jego Mość Cesarz Aleksander wydał następujący reskrypt:

„Do tajnego radcy, nadzwyczajnego posła i pełnomocnego ministra przy cesarsko-austriackim dworze, księcia Gorczakowa. Gorliwą Twą i pożyteczną usługą, jako też nadzwyczajną pracą w ciągu pobytu Twego w Wiedniu na odbywanych tam konferencyach, zjednałeś sobie książę pełne prawo do Naszej życzliwości cesarskiej. W dowód tego mianowaliśmy Cię najłaskawiej kawalerem orderu św. Aleksandra Newskiego, którego złączone insygnia rozkazujemy Ci przywdziać i nosić podług przepisu. Pozostajemy z Naszą cesarską łaską i życzliwością dla Ciebie.“

Taki sam reskrypt przesłany został nadzwyczajnemu posłowi i pełnomocnemu ministrowi przy król. wirtemburskim dworze, tajnemu radcy Titow z insygniami orderu św. Włodzimierza drugiej klasy.

(Rozbity statek „Furious.“ — Ochotnicy do pułków kozackich.)

Z Odesy piszą do gazety kolońskiej pod dniem 12. lipca:

„W ostatnich dniach zeszłego miesiąca przyniosła woda do zatoki w Berczańsku sześciowiosłowy, uszkodzony statek, z napisem „Furious“ po obu stronach, bez masztu i bez żagli w którym znajdował się japiś trup w ciemnoniebieskim kaftanie z cienkiego sukna o wyszywanych złotem kłapkach i złotych guzikach, a nadto ze złotym zegarkiem, łańcuszkiem i kluczykiem. Niedaleko ztamtąd wyrzuciła woda na ląd drugiego trupa w białym kaftanie i spodniach, ale bez butów. Obadwa pogrzebano natychmiast podług przepisów kwarantany, a zegarek złożono w kwarantanie. — Dzięki ukazowi, pozwalającemu przyjmować ochotników do pułków kozackich znad Donu, zgłosiło się w Akiermanie mnóstwo osiadłych w Besarabii Bułgarów i Rosyan.“

Księstwa Naddunajskie.

(Subskrypcya na miasto Fokszany.)

Miasto Fokszany na pograniczu między Mołdawią i Wołoszczyzną, wycieńczone w ostatnich latach licznymi przechodami wojsk i transportami wojennymi, zostało jak wiadomo w końcu prawie całkiem zniszczone pożarem.

Rząd książęcy, pragnąc ulżyć niedoli nieszczęśliwych mieszkańców, otworzył subskrypcję narodową, do której przyczynił się sam kwotą 6000 piastrow, a zarazem wezwał wszystkie klasztory do subskrybowania pewnych sum wedle rangi od 500 aż do 2000 piastrow.

Tureya.

(Przestroga i obostrzenie prasy dziennikarskiej. — Zdrożności Baszi-bozuków.)

„*Journal de Constantinople*“ zawiera następującą urzędową przestrogę:

„Wysoka Porta wzywa redaktorów wszystkich wychodzących w Turcyi dzienników, ażeby nieprzyjmowali żadnych wiadomości i szczegółów o planach armii sprzymierzonych w Krymie, gdyż ogłaszanie ich mogłoby pociągnąć za sobą wielkie niedogodności, i ażeby ograniczali się na podawaniu takich korespondencji, które odnoszą się tylko do prostych wypadków wojennych w Krymie.“

Ponieważ najpierwszym ich obowiązkiem jest, zachowywać w swych politycznych artykułach umiarkowanie i dyskretność odpowiednią stosunkom teraźniejszym, przeto ostrzega ich wysoka Porta, że każde przekroczenie tego zakazu pociągnęłoby za sobą doczesne zawieszenie dziennika w miarę ważności wypadku i z zastrzeżeniem surowych kar w razie ponowienia.“

Do „*Osserv. Triestino*“ piszą z Dardanelów pod dniem 10go lipca: „Niechcemy wyliczać wszystkich zdrożności, jakich od niej-

kiegoż czasu dopuszczają się tu Baszi-bozuki, ale następujący wypadek pozbawił dowódców angielskich wszelkiej moralnej władzy nad tą horda. Dnia 6. b. m. obłąka banda 190 Baszi-bozków pomieszkanię generała Beantona, żądając uwolnienia pewnego uwięzionego centuriona i zwrócenia jego broni. Gdy generał uczynił zadość ich życzeniu, zażądali zaległego żołdu. Na zaprzeczającą odpowiedź pozegnali go, zanucili swą wrzaskliwą pieśń wojenną i udali się drogą do Smyrny. Pierwej jednak uszkodzili namioty generała, podarli wśród przekleństw chorągiew angielską, rabowali i znieważali przechodzących, nieważając nawet na żandarmerię. Nawet sam generał Beantson był w niebezpieczeństwie, tylko że gubernator zapobiegł wrześnie silnymi środkami dalszym excesom. Wieczorem przybyło kilka paropływów francuskich, by mu nieść pomoc w razie potrzeby. — Dnia 10. b. m. przybył znowu paropływ angielski z Baszi-bozkami.

Azya.

(Pocztą zamorską. — Podatków pobór w Pendżabie. — Zwycięstwa cesarskich w Chinach. — Putiatyn w Jeddo.)

Bombay, 26. czerwca. Oprócz wyruszenia brygady do Pendżabu, by wymusić zaległy haracz, i oprócz wtargnięcia Momudów przez granicę niewydarzyło się nic ważniejszego. Gazeta dworska w Pekingu donosi o nowych zwycięstwach wojsk cesarskich nad powstańcami na północy. Admirał Putiatyn bawi jeszcze z uszkodzonymi okrętami w Jeddo w Japonii. Tylko 150 ludzi wyprawiono z Petropawłowska do Kameczatki.

Afryka.

(Surowe wystąpienie Beja Tunetu.)

Dziennik „La Presse“ donosi z Tunetu pod dniem 8. lipca: Nowy Bej wykonał akt zwierzchnictwa, który wielkie wrażenie sprawił w Tunecie. Przed kilku miesiącami wyprawiona była z polecenia zmarłego Beja deputacja do Cesarza Napoleona III. Członkami jej byli brat teraźniejszego Beja i generał Morabet, zięć z marłego Beja. Gdy generał Morabet za powrotem deputacji do Tunetu dnia 4. lipca wystąpił w sali dla ucałowania ręki księcia, uchylił się Bej, i rozkazał natychmiast przyaresztować generała. Na tem jednak nie ograniczył swej surowości. Sidi Morabet został złożony z urzędu, pozbawiony swych majątności, a nawet zmuszony podpisać dokument, na mocy którego rozwód bierze z swoją małżonką, należącą do rodziny Beja. Po tej aresztacji nastąpiły inne, i tak między innymi przyaresztowano także generała dywizji Salah-Schibub, którego również złożono z posady i skonfiskowano dobra. El Gumri, agent generała Salah-Schibub pozbawiony swych majątności, otrzymał bastonadę. Podobnie złożono z posady generała Hassuna-Metalli, Kaida w Sfax, Ben-Szejka, tudzież wielu innych oficerów, poprzednich ulubieńców Achmeda-Beja. Bwóch braci Kajda w Sfax schroniło się do francuskiego konsulatu. Sidi-Nasadar, minister poprzedniego Beja, utrzymał się przy łasce i zaufaniu nowego Beja. Część posiłków przeznaczonych dla armii orientalnej jest już w drodze do Krymu. Sidi-Mohammed Nasadar miał dnia 8. lipca wieczór odjechać do Konstantynopola w towarzystwie syna ministra sprawiedliwości Sidi-Mustafa-Jahab-Tabah. Jenerałny konsul, pan Roche, znający bardzo dobrze obyczaje i stosunki arabskie, przybył tu na swą nową posadę. Ludność rejencyi Tripolis powstała przeciw swemu Baszy. Żali się na jego ciemięstwo, i domaga się swoich dawnych monarchów, z plemienia Karamanli.

Z teatru wojny.

(Doniesienia o postępie prac oblężniczych.)

Do *Indep. belge.* piszą z Paryża z 27. lipca: „Wiadomości z Krymu, (których niemożna nazwać nowinami) są ciągle dość pomysłne. Roboty na mięszym gruncie, na jaki natrafiono w okolicy wieży Małakowa, postępują znacznie. Chcieliby dojść aż do punktu, na którym możnaby wnieść baterie i bombardować zbliżka fortyfikacje rosyjskie; postanowiono przeto zniszczyć ich szanse w taki sposób, by nieprzyjaciel nie mógł ich naprawić przed szturmem, który ma nastąpić zaraz po tem drugim bombardowaniu; słowem chcieliby wrócić teraz do systemu Canroberta, kiedy system przeciwny okazał się dotąd niepraktycznym. Tym sposobem oddanoby choć w części sprawiedliwość strategicznym zdolnościom byłego komentanta armii orientalnej.“

(Korespondencya z obozu z 10. lipca.)

Angielskie korespondencye z obozu sięgają po dzień 10. lipca nie zawierając nic ważnego. Turcy, jak wiadomo, opuścili pozycje na kończyńce doliny Bajdar, i przenieśli się na dawniejsze pod Bałakławą, po dwóch dniach ztąd ruszyli i stanęli na wzgórzach pod Kamara. Dawniejsze ich pozycje zajęła francuska piechota i kawaleria, i stanowią przednie straze. Za niemi idą Turcy, za Turkami sardyński obóz. W czasie, gdy się odbywały te obroty, zniszczyli Rosyanie wzniesiony przez Turków most nad Czerną, i posunęli znowu swe czaty na wzgórze nad Czorgunem. Z Jenikale słychać tylko, że Turcy fortyfikują się w Jenikale, a Rosyanie pod ciałniną Arabatu. Czerkiesy mieli znowu wkroczyć do Anapy. O wypadku w Eupatoryi nie słychać nic w obozie.

(Wzajemność wojsk walczących.)

Listy z Krymu z 16. lipca opowiadają, że sprzymierzeni odpłacili Rosyanom sumiennie ich grzeczność w czasie pogrzebu

Lorda Raglana, mianowicie, że w ciągu całej tej uroczystości żałobnej niepozwolił książę Gorcezaków ani razu strzelić z dział lub karabinu. Gdy bowiem dzwony sebastopolskie oznajmiły pogrzeb admirała Nachimowa, kazali sprzymierzeni umilknąć swym działom, i uczcili tym sposobem pamięć męża, który zjednał sobie sławę dzielnego i roztropnego oficera.

(Depesza generała Simpson.)

Dodatek do *London Gazette* podaje depeszę generała Simpsona do ministra wojny (pod Sebastopolem, 14. lipca), skreślającą zasługi podpułkownika Vico, o którego śmierci donosiliśmy już.

Druża depesza jest tej treści: „Pod Sebastopolem 14. lipca. — Mylordzie! — Mam zaszczyt przesłać panu listę strat naszych od 9. do 12. lipca. — Kapitan Mansell, który poległ 10. w przekopach, był to bardzo waleczny i zasłużony oficer, którego strata wielce jest pożałowania godna. Załączam także listę strat poniesionych w brygadzie floty 10. b. m., w dniu, w którym otworzyliśmy nasz ogień przeciw Redanowi, i Wasza Wysokość przekona się z przyjemnością, że straty te pomimo nieprzyjaznych stosunków, nie były wcale znaczne. Wprawdzie poległo 2 ludzi, a 2 inni zostali ciężko ranieni; ale przyczyną tego było przypadkowe pęknięcie dział, przy którym służyli. Powietrze, które od czasu ostatniej mej depeszy było gorące i duszne, ochłodziło już i złagodziło znacznie. Stan zdrowia wojska niepozostawia nic do życzenia, a jego zaufanie i odwaga niezmięszczyły się wcale. W usposobieniu sprzymierzonych armii niezaszła od czasu ostatniej mej depeszy żadna zmiana.

Mam zaszczyt i t. d.

James Simpson.“

(Doniesienia lekarskie z obozu rosyjskiego.)

Dziennikowi „N. C.“ donosi pewien lekarz bawarski z Sebastopola pod dniem 1. lipca: „Obadwa szpitale w twierdzy, mianowicie tak zwany Aleksandrowski i szpital od strony portu, zostały 15go czerwca dla kilkakrotnych szturmów nieprzyjaciela zniszczone i ściągnięte w jeden szpital w namiotach o 4 wiorsty od miasta. Główny szturm z 18. czerwca przedstawiał piękny, ale zarazem okropny widok, któremu my lekarze, znajdujący się tą razą po za doniosłością strzału, z największą spokojnością się przypatrywali. Tymczasem jesteśmy przeznaczeni jeszcze do operacji chirurgicznych w forcie Michała, i musimy codziennie dochodzić tam na godzinę. Dla lekarzy jest to najwładźniejsze i najzaszczytniejsze stanowisko. Właściwym jednak przeznaczeniem naszym jest Odesa, gdzie zakładają wielki szpital dla ranionych z Krymu, którego nadlekarzem mianowany został Dr. Meier rodem Niemiec z Bremy. Lekarze niemieccy, ponieważ nieznają języka rosyjskiego, niebędą już na przyszłość używani w pułkach, lecz tylko do służby po szpitalach. Dziś (1. lipca) przybył generał-major Chumarow z 8000 ludźmi, po największej części Tatarów i Czerkiesów do twierdzy. Zresztą nadchodzą codziennie znaczne posiłki. W tej chwili ma każdy podostatkiem do czynienia, a moja natężająca służba niepozwala mi pisać obszerniej.“

(Depesza o flocie bałtyckiej.)

Dzienniki petersburskie z dnia 22. lipca zawierają urzędowe doniesienie z pod Kronsztadu, według którego w ciągu dnia 19go w stanowisku floty nieprzyjacielskiej żadna niezaszła zmiana.

Doniesienia z ostatniej poczty.

Paropływ „Azia“ przybył do Tryestu z Lewanty. Wiadomości jednak, które przywozi, niedonoszą nic szczególnie ważnego. Z Konstantynopola sięgają po dzień 23. lipca. Omer Basza konferował ciągle z Portą i z Serakieryatem. Do Trebizondy wysyłano bezustanku posiłki. Mehemed Bej miał się dnia 28. udać w osobnej misji do Paryża. Pruski ambasador p. Wildenbruch, otrzymał jeszcze przed swym wyjazdem order Medjidje pierwszej klasy. Na zdrowości Baszi-bozków żalono się jeszcze zawsze. Listy z Trebizondy z dnia 18. z. m. donoszą, że komunikacya między Kars i Erzerum została znowu przywrócona. Rosyanie stoją w dawniejszych swych pozycjach trzy mile od Karsu, którego miasta potąd niebombardowali. Mustafa Basza stojący w Kolchidzie żądał posiłków dla swego korpusu o 5000 Baszi-bozków, by zasłonić Batum i Redutkale. Wiadomości z Smyrny są z dnia 25. lipca. Na wyspie Samos pojmano sławnego korsarza Moro. W Smyrnie uformowano turecką straż bezpieczeństwa w sile 200 ludzi. W Korfu wiadano już dnia 29. lipca o wybuchu zarazy w Albanii, dokąd natychmiast wysłano komisję dla sprawdzenia stanu rzeczy.

(Ostatnia Gazeta tryestyńska nie donosi jeszcze nic o domniemanem wybuchu epidemii.)

Kurs lwowski.

Dnia 3. sierpnia.

	gotówka		towarem	
	złr.	kr.	złr.	kr.
Dukat holenderski	5	35	5	38
Dukat cesarski	5	37	5	40
Półimperyal zł. rosyjski	9	37	9	41
Rubel srebrny rosyjski	1	52	1	53
Talar pruski	1	47	1	48
Polski kurant i pięciogotówka	1	21	1	22
Galicyj. listy zastawne za 100 zr.	93	15	93	30
Galicyjskie Obligacje ind.	69	40	70	—
5% Pożyczka narodowa	82	20	83	—

